

6. Пригожин А.И. Нововведения: стимулы и препятствия (Социальные проблемы инноватики) / Р.С. Пригожин. - М.: Политиздат, 1989. - 271 с.
7. Харів П.С. Інноваційна діяльність підприємства та економічна оцінка інноваційних процесів : монографія / П.С. Харів. – Тернопіль : Економічна думка, 2003. – 233 с.
8. Хучек М. Социально-экономическое содержание инновации на предприятии / М. Хучек // Вестник Московського університета. Серія економіка. – 1995. – №1. – С. 62–71.
9. Шумпетер Й. Теория экономического развития : [пер. з англ.] / Й. Шумпетер. – М. :Прогресс, 1982. – 455 с.
10. Фатхутдинов Р.А. Інноваційний менеджмент = Innovatory management : підручник для студ. вузів зафахом і напрямком «менеджмент» / Р.А. Фатхутдинов. — М. : Бізнес- школа «Інтел-Синтез», 1998
11. Ильенкова Н.Д. Спрос: анализ и управление / Н.Д. Ильенкова. - М.: Финансы и статистика, 1997. – 160 с.
12. Mensh G. Stalemate in Technology: Innovation Overcome the Depression. / G. Mensh. –Cambridge: Mass, 1979. – 241 p.
13. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 №40-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.

ОБЛІКОВИЙ АСПЕКТ СТАДІЙ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ ВЕНЧУРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Усатенко О.В., к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і аудиту,
Гордієнко Ю.В., магістрант кафедри обліку і аудиту,
Локтіонова Ю.О., магістрант кафедри обліку і аудиту,
Фролов О.А., магістрант кафедри обліку і аудиту,
Державний ВНЗ «Національний гірничий університет»,
м. Дніпропетровськ, Україна*

Життєвий цикл венчурного підприємства відповідно до потреб фінансування, його джерел та рівня ризику можна поділити на кілька стадій: стадія планування, стадія запуску, стадія виходу на ринок, стадія розширення, стадія ліквідності [1]. Стадії життєвого циклу венчурного підприємства визначають облікові завдання необхідні для їх відображення, визначають модель бухгалтерського обліку всього життєвого циклу та необхідну систему рахунків бухгалтерського обліку. У таблиці 1 наведемо стадії життєвого циклу венчурного підприємства з зазначенням ступеню ризику та потреби у венчурному капіталі:

Стадії життєвого циклу венчурного підприємства

Стадія життєвого циклу	Потреба у венчурному капіталі	Ступень ризику
Стадія планування (seed)	Не потребує значних капіталовкладень	Дуже високий фінансовий ризик
Стадія запуску (start – up)	Потребує значних капіталовкладень	Високий фінансовий ризик
Стадія виходу на ринок (early – stage)	Потребує значних капіталовкладень	Зниження фінансового ризику
Стадія розширення виробництва та збуту (expansion)	Потребує значних капіталовкладень	Низький фінансовий ризик
Стадія ліквідності чи стадія виходу (liquiditystage, exit)	Не потребує капіталовкладень	Незначний фінансовий ризик

Початкова стадія життєвого циклу венчурного підприємства – стадія планування (seed) – характеризується розвитком інноваційної ідеї бізнесу. Конкуренція примушує венчурне підприємство максимально скорочувати термін цієї стадії, інтенсивно впроваджувати новації у виробництво. Ця стадія не потребує значного об'єму венчурного фінансування. Головними інвесторами на цій стадії стають самі розробники, вчені, їх родичі, друзі та «бізнес – ангели». «Бізнес-ангелами» називають представників неформального сегменту ринку венчурного фінансування. Як правило, це удачливі підприємці, високооплачувані фахівці (консультанти, бухгалтери, юристи), топ-менеджери великих компаній. Володіючи значними фінансовими заощадженнями, вони є основним джерелом венчурного фінансування в усьому світі. Так, у США і Західній Європі обсяг венчурних інвестицій неформального сегмента в кілька разів перевищує обсяг аналогічних інвестицій, здійснених формальним сегментом.

Варто зазначити, що на фінансування венчурних підприємств в Україні бізнес-ангели спрямовують \$25 тис.–\$ 1,5 млн., тоді як капітал венчурних фондів становить більше \$500 тис. [2].

Наступна стадія життєвого циклу – стадія запуску продукції (start – up). Ця стадія для підприємства є самою найскладною. Вона потребує значних капіталовкладень для підготовки продукту для виробництва, наявності професійних управлінців та засвідчення унікальності технологій. Головні інвестори венчурних підприємств на цій стадії – венчурні фонди та «бізнес – ангели». Третя стадія – це стадія виходу на ринок (early – stage). Стадія характеризується виходом продукту на ринок та визначенням масштабу виробництва. Головні інвестори цієї стадії – венчурні фонди та банки. Хоча ця стадія життєвого циклу венчурного підприємства і потребує значних капіталовкладень, але вони є виправданими, так як рівень ризику зменшується. Ключовим аспектом стадії для венчурного підприємства є максимально

швидкий вихід на ринок для завоювання домінуючих позицій. Наступна стадія – стадія розширення виробництва та збуту (expansion). Головні інвестори банки та корпорації. На цій стадії венчурне підприємство займається розширенням виробництва та збуту продукції, збільшенням оборотних коштів, налагодженням системи збуту продукції. Хоча підприємство на цій стадії і потребує значних капіталовкладень, але фінансовий ризик – низький. Останньої стадії життєвого циклу венчурного підприємства - стадії ліквідності чи стадії виходу (liquidity stage, exit) притаманні зниження ризику до мінімального та стабільний грошовий потік. Головні інвестори - банки, великі корпорації. На цій стадії інвесторам вигідно продати свою частку в статутному капіталі венчурного підприємства або ж посприяти розміщенню акцій підприємства на фондовій біржі і лише тоді вилучати вкладені кошти та частку прибутку.

Калашников А.А. зазначає, що чим раніше відбувається фінансування, наприклад на стадії зародження підприємства, тим більша величина щорічного повернення на інвестиції необхідна венчурному інвесторові для виправдання ризику вкладення коштів [3]. Приблизний загальноприйнятий діапазон очікуваного повернення на інвестований капітал в залежності від стадії життєвого циклу венчурного підприємства представлено на рисунку 1:

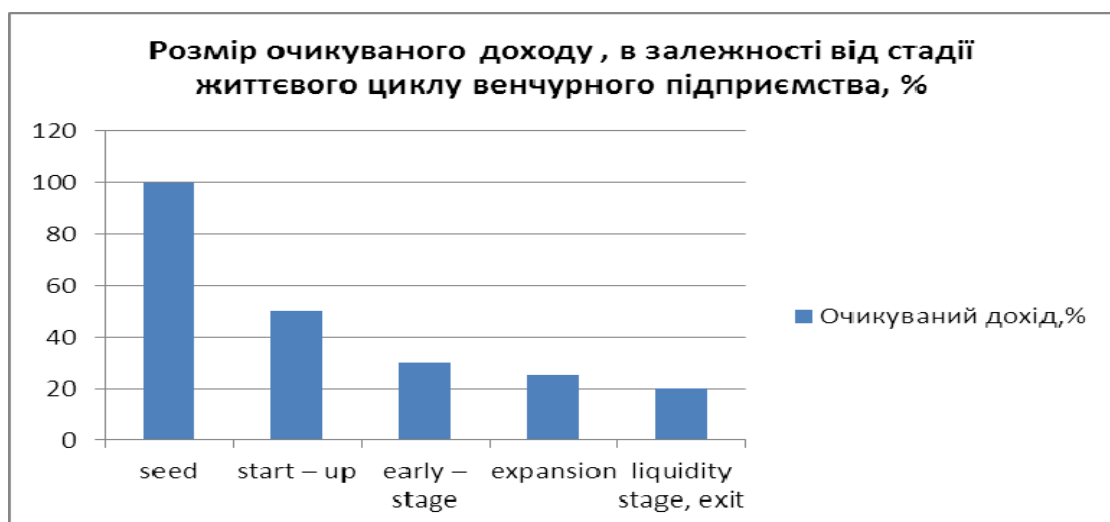

Рис. Приблизний розмір очікуваного доходу, в залежності від стадії життєвого циклу венчурного підприємства

Джерело: складено за матеріалами [4]

Фінансовий ризик венчурного інвестора може виправдати тільки відповідна винагорода, яка зменшується в залежності від стадії життєвого циклу. На рисунку 2 продемонструємо залежність ризику, терміну окупності венчурного фінансування та розмір венчурного фінансування в залежності від стадії життєвого циклу венчурного підприємства:

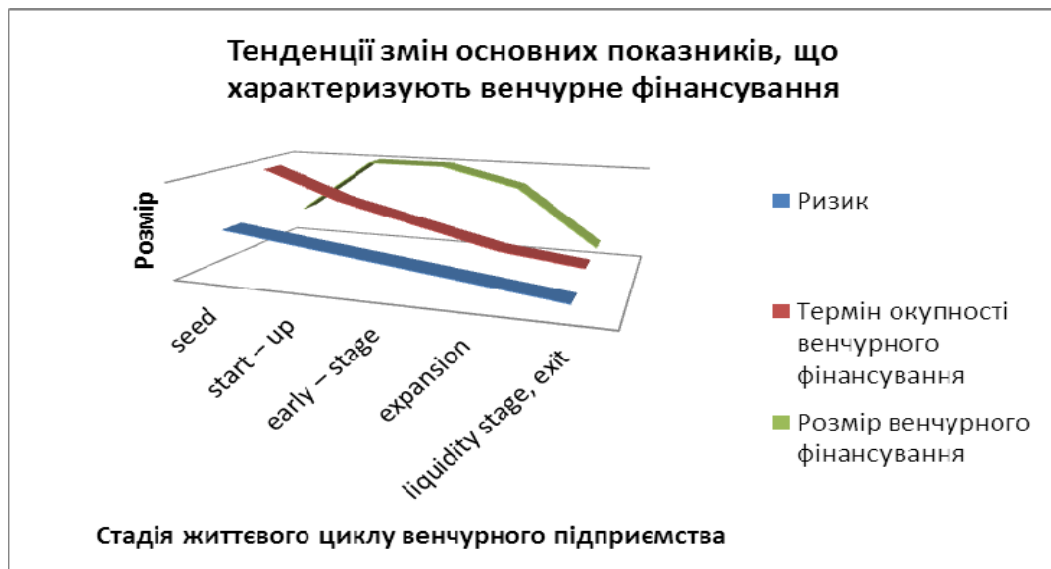

Рис. 2. Тенденції змін основних показників, що характеризують венчурне фінансування

Джерело: складено за матеріалами [3]

Виділені стадії життєвого циклу венчурного підприємства допоможуть у визначенні облікових завдань для їх відображення, визначать модель бухгалтерського обліку всього життєвого циклу та необхідну систему рахунків бухгалтерського обліку. Що в подальшому допоможе в розрахунку терміну окупності венчурного фінансування, в його розмірі та в прийнятті управлінських рішень, які зможуть знизити ризикову компоненту венчурної діяльності.

Список літератури:

1. Tore Anstein Dobloug. Venture capital an dinnovation [Electronic resource] – Access mode: fulltekst.bibsys.no /hihm/notat/2008/06 /not06_2008. pdf.
2. Матей В.В. Характерні особливості та сучасні тенденції неформального ринку венчурного капіталу / В.В. Матей // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – № 9 (88). – С. 32 – 39.
3. Калашников А.А. Особенности венчурного финансирования как формы обеспечения инвестиционного процесса и направления его поддержки/ А.А.Калашников/Вестн. Волгогр. гос. ун-та. Сер. 3, Экон. Экол.– 2013. – № 1 (22) – С. 210 - 215
4. Гулькин П.Г. Оценка стоимости и ценообразование в венчурной инвестировании и при выходе на рынок IPO / П.Г. Гулькин, Т.А. Теремынькина. – Электрон. текстовое дан. – Режим доступа: http://www.cfin.ru/finanalysis/value/in_venture.shtml.